

Ještě jednou k SPPR - II

(Podstata a principy fungování)

zjednod - 2

Je zřejmé, že velikost obranných zdrojů (tj. zdrojů vyčleňovaných státem, společností na zajištění své obrany) je ovlivněna řadou okolností, zejména pak:

- ekonomickými možnostmi státu,
- stupněm (mírou) ohrožení státu v určitém období.

Je také zřejmé, že společnost musí rozdělit své disponibilní zdroje na část umožňující její reprodukci a rozvoj a na část určenou k její obraně. Vzhledem k objektivnímu rozporu mezi celkovými potřebami rezortu obrany a možnostmi společnosti je materiálně a finančně pokryt je jedním z nejdůležitějších úkolů manažerského rozhodování v rezortu obrany **přijetí rozhodnutí, které potřeby, v jaké míře a v jakém pořadí uspokojit**, aby ozbrojené síly byly kdykoli schopny splnit „společenskou objednávku“, tj. úkol bránit svrchovanost a nedotknutelnost státu proti jakémukoli nepříteli.

* * *

Závažným problémem, souvisejícím s ekonomickým zabezpečením obrany státu a s rozhodováním o způsobu použití zdrojů, jsou ale i následující skutečnosti:

- **soudobá armáda** je tak složitým systémem vzájemně provázaných a ovlivňujících se podsystémů a je vybavena natolik složitou technikou, že je nereálné dosáhnout v případě potřeby v relativně krátké časové lhůtě (tzn. v případě náhlé změny situace řádově v době několika hodin, dnů až týdnů) takové úrovně její připravenosti, která by umožnila odstrašit protivníka (tzn. odradila ho od napadení státu vzhledem k i jemu hrozícím následkům střetnutí), případně umožnila odrazit jeho agresi a způsobit mu ztráty minimalizující jeho případný zisk z agrese. Vzhledem k tomu musí být armáda udržována na nezbytné minimální úrovni vycvičenosti i materiální vybavenosti (tj. zbraňové i přístrojové) i v období relativního bezpečí státu, kdy to může být (a velmi často je) částí občanské veřejnosti považováno za plýtvání jejími prostředky, použitelnými k řešení jiných, zdánlivě aktuálnějších problémů (viz např. 8.);
- zabezpečení potřebné kvality zbraní, techniky a ostatního vybavení armády (např. spojovacích, průzkumných aj. přístrojů a zařízení) je v současné době tak nákladné, že je nemožné je pro potřeby armády a obrany státu zajišťovat až v případě potřeby a v krátkých lhůtách. Proto výzkum, vývoj, nákup (akvizici), modernizaci a udržování provozuschopnosti všech, pro bojeschopnost a reálnou bojovou sílu rozhodujících technologií je nutno provádět na základě střednědobého a dlouhodobého plánování, tj. v závislosti na aktuální potřebě doplnění či modernizace toho kterého typu techniky či druhu výzbroje;
- **organizační struktura armády** (válečná i mírová) a druhy zbraní a techniky musí vycházet z analýzy záměru a možností případného protivníka i pravděpodobného průběhu konfliktu (což je jak politický, tak především odborný vojenský problém),

přičemž je nutno respektovat i další vlivy a okolnosti (např. vliv terénu) na využití bojových (technických) možností techniky (např. omezený dohled a výstřel v horském a zalesněném terénu výrazně snižuje efektivnost použití tanků a BVP v něm, členitý a nepřehledný horský terén omezuje jejich pohyblivost a naopak výrazně zvyšuje jejich zranitelnost ap.);

- **i mírové struktury armády**, jejich vybavení a vycvičenost musí být na úrovni působící dostatečným odstrašujícím dojmem na případného agresora, aniž by bylo nutno k vyvolání tohoto dojmu uvádět armádu do pohotovosti a mobilizačně ji doplňovat. Jenom v takovém případě a jenom taková armáda totiž může odradit protivníka nejen od případného pokusu zahájit agresi, ale především od zámyslu zahájit ji náhle, v krátkém časovém období, se snahou o dosažení větší či menší míry překvapení (viz odkazy 4, 8 na konci článku).

Jestliže tedy vezmeme za východisko pro rozhodování o použití obranných zdrojů **možný charakter lokálního konfliktu** (z důvodů viz 1. část), pak na úlohu AČR při jeho lokalizaci (potlačení, odražení agrese) budou mít **zásadní vliv následující okolnosti:**

a) síla protivníka, který zahájí napadení a který může být vzhledem k AČR (viz např. 19.):

- vyrovnaný - v takovém případě by armáda měla být schopna odrazit napadení, zastavit pronikání protivníka do hloubky vlastního území a obnovit původní stav, tzn. udržet a případně opět ovládnout státní hranici (jinými slovy - zabránit okupaci a anexi, obsazení části vlastního území);
- výrazně silnější - v silách armády nemůže být zabránit okupaci vlastního území a obnovit státní hranici, ale jejím úkolem bude minimalizovat případné zisky agresora, tzn. zastavit jeho postup co nejbližší k státní hranici nebo v případě zvláště nevýhodné situace (poměru sil) klást protivníkovi organizovaný odpor, minimalizovat vlastní ztráty (maximalizovat ztráty protivníka) a i za cenu určité ztráty území zachovat vlastní bojeschopnost s cílem získat čas pro zásah mezinárodních bezpečnostních struktur, případně spojenců a mezinárodního veřejného mínění proti agresoru;

b) způsob zahájení agrese (z hlediska času) - může se uskutečnit v následujících variantách:

- v krátkých časových lhůtách, pouze mírovými silami a prostředky a až s případným následným rozvinutím (zmobilizováním) hlavních sil agresorem (podle situace, průběhu i výsledků agrese i postojů mezinárodní veřejnosti - viz odkazy na konci článku 4., 8.);
- po období příprav, tj. v podstatě po dokončení zmobilizování a většiny opatření souvisejících s uváděním armády a státu do válečného stavu (vzhledem k současným mezinárodním bezpečnostním strukturám v Evropě a možnosti jejich zásahu do krizového vývoje méně pravděpodobné - viz 4.);

c) způsob zahájení agrese (z hlediska způsobu použití sil a prostředků):

- překvapivým vzdušným úderem na důležité objekty armády a státu s následným zasazením pozemních sil (viz 4.);
- překvapivým zasazením omezených (tj. i stávajících mírových) pozemních sil (např. sil rychlé reakce) s následným provedením vzdušných úderů na důležité objekty armády i státu;

- překvapivým zasazením omezených (tj. i stávajících mírových) pozemních sil (např. sil rychlé reakce) se současným provedením vzdušných úderů na důležité objekty armády i státu;
- překvapivým použitím speciálně vycvičených a připravených sil (např. diverzních jednotek ap.) k eliminaci (vyřazení, znebojeschopnění) základních (tj. v míru rozvinutých) sil a prostředků armády i státu (včetně jejich řídicích struktur, hromadných sdělovacích prostředků ap.) s následnou podporou (rozvinutím) jejich činnosti pozemními a vzdušnými silami agresora.

Vzhledem k výše uvedenému, viz body a) a b), lze tedy mezi vojenská rizika, k jejichž eliminaci musí být AČR připravena, zahrnout především:

I. lokální konflikt s vyrovnaným protivníkem zahájený s překvapením	II. lokální konflikt s vyrovnaným protivníkem zahájený po období příprav	III. lokální konflikt se silnějším protivníkem zahájený s překvapením	IV. lokální konflikt se silnějším protivníkem zahájený po období příprav
---	--	---	--

Je zřejmé a asi zcela mimo diskusi, že zdaleka **nejnebezpečnější** a pro AČR i stát **nejobtížnější** situace může nastat ve **III. variantě**, tj. v případě lokálního konfliktu se **silnějším protivníkem, zahájeném s překvapením**, přičemž v závislosti na způsobu použití sil a prostředků při zahájení agrese, viz bod c), lze dále rozlišit:

III A. lokální konflikt zahájený vzdušným úderem s následným zasazením pozemních sil	III B. lokální konflikt zahájený pozemními silami s následným vzdušným úderem	III C. lokální konflikt zahájený současným úderem vzdušných a pozemních sil	III D. lokální konflikt zahájený zasazením diverzních sil s jejich následnou podporou vzdušnými a pozemními silami
--	---	---	--

Vzhledem k současným bojovým možnostem mírových struktur AČR (pozemních i vzdušných sil) jsou všechny uvedené varianty zahájení konfliktu možné (o míře pravděpodobnosti kterékoli z nich lze obsáhle diskutovat), přičemž asi nejpádnejší argumenty (jak z odborně vojenského, tak i politického hlediska) „mluví“ (působí) v prospěch varianty poslední, tj. lokálního konfliktu zahájeného zasazením diverzních sil s jejich následnou podporou vzdušnými a pozemními silami - opět viz 4).

Poznámka: Těmito odbornými vojenskými i politickými argumenty mohou být zejména:

- rychlost provedení takovéto operace, fakticky znemožňující přijetí odpovídajících opatření napadenou stranou;
- reálná možnost vyřazení nejen řídicích systémů státu i armády, ale i vlastního výkonného systému (tj. mírově naplněných sil armády) z činnosti na dobu potřebnou k dosažení požadovaných, prostorově omezených cílů, důsledkem čehož by v podstatě nedošlo k vlastnímu zahájení bojové činnosti mezi obráncem a útočníkem v pravém slova smyslu a vzniklou situaci by bylo nutno řešit mírovým jednáním za účasti mezinárodních bezpečnostních struktur (s tomu odpovídajícími důsledky a výsledky - viz např. dlouholeté řešení kyperské otázky, tj. násilného obsazení a rozdělení Kyperské republiky);
- minimalizace lidských i materiálních ztrát na straně agresora i obránce (jako důsledek překvapivé činnosti agresora) umožňující zeslabit případnou negativní reakci mezinárodní veřejnosti (zejména ve spojení s argumentací typu, že napadený stát dlouhodobě odmítal řešit oprávněné požadavky a návrhy „druhé strany“ na vyřešení sporných otázek týkajících se různých, tj. třeba i v minulosti vzniklých problémů - národnostní menšiny, územní a majetkové požadavky, činnosti ovlivňující životní prostředí - výstavba JEZ ap.);
- záměrné odpoutání pozornosti domácí, případně i mezinárodní veřejnosti útočícím státem (agresorem) od jiných, ve své podstatě závažnějších problémů v tomto státě vládnoucích sil (např. politických, ekonomických, ekologických, sociálních aj.), ohrožujících podstatu a existenci vlastního státu nebo jeho společenského zřízení atd.

Má-li tedy být Armáda ČR připravena k odrazení případné vojenské agrese, musí mít už v míru, tzn. v **mírové struktuře a počtech** síly a prostředky schopné eliminovat jednotlivé (výše uvedené) druhy sil použité případným protivníkem při různých variantách zahájení agrese proti území státu. Jinak řečeno - složení a struktura **mírové organizace AČR** musí umožnit:

- reagovat odpovídajícím (přiměřeným) způsobem na výše uvedené možné varianty vojenského ohrožení státu, tj. varianty zahájení lokálního konfliktu - tzn. odpovídající schopnosti a možnosti musí mít především **síly rychlého nasazení** (reakce) včetně struktur pro jejich řízení a velení a logistickou podporu;
- zabezpečit rozvinutí armády na válečné počty, a to i při případném současném odrazení agrese protivníka v některé z výše uvedených variant vojenského ohrožení státu (lokálního konfliktu) - tzn. mít schopnost i v průběhu odrazení napadení **rozvinout hlavní síly** armády a síly a prostředky jejich podpory (včetně struktur pro jejich řízení a velení a logistickou podporu);
- vyčlenit z **mírové struktury** síly a prostředky v případě potřeby (tj. v případě realizace **nevojenského** rizika „**přirodního**“ charakteru - viz 1. část) vhodné (tj. dostatečně efektivní) pro zásah v prospěch sil a prostředků IZS nebo (v případě realizace **nevojenského** rizika „**sociálního**“ charakteru - viz 1. část) pro zásah v prospěch sil a prostředků Ministerstva vnitra ČR - tzn. mít v mírové struktuře mj. i motorizované, neobrněné jednotky (včetně struktur pro jejich řízení a velení a logistickou podporu);
- vyčlenit z **mírové struktury** síly a prostředky vhodné v případě potřeby pro nasazení v rámci mezinárodních bezpečnostních sil (tzn. **mimo území státu**) - tj. především část sil rychlého nasazení (včetně struktur pro řízení a velení a logistickou podporu), ale

pouze za současného dodržení podmínky, že tím nedojde po dobu působení vyčleněné části sil rychlého nasazení mimo území státu k výraznému oslabení obranyschopnosti státu.

Kromě výše uvedených požadavků na síly a prostředky schopné působit na eliminaci jednotlivých druhů rizik ohrožení (bezpečnosti) státu **musí být mírová struktura armády schopna zabezpečit i další činnosti** sice bezprostředně nesouvisející s eliminací rizik, ale přesto nezbytné pro činnost AČR v **mírovém i válečném stavu** (tzn. vytvářející podmínky pro splnění výše uvedených činností a úkolů). Mezi tyto činnosti lze zahrnout např.:

- ▲ **přípravu lidských zdrojů** (tj. struktury personálních orgánů a vojenského školství včetně výcvikových zařízení zabezpečujících nejen přípravu velitelského sboru, ale i přípravu vojáků v činné službě a v záloze v jednotlivých, zvláště pak speciálních odbornostech);
- ▲ **vědeckovýzkumnou a vývojovou činnost** (tj. vědeckovýzkumná, vývojová a výrobní pracoviště a kapacity zaměřené k řešení specificky vojenských problémů souvisejících s využíváním nových technologií, způsobů vedení bojové činnosti ap.);
- ▲ **logistickou podporu vojsk v míru** (tj. struktury pro zabezpečení ubytování, stravování, výstroje, udržování zásob vojenského materiálu pro mírovou i válečnou činnost, zabezpečení provozu, ošetřování a oprav vojenské a speciální techniky a výzbroje atd.);
- ▲ **vojenskou správní činnost** (tj. struktury vojenských správních orgánů, tj. zejména místních vojenských správ působící v prospěch jednotlivých složek AČR, ale např. i jednotlivých pracovišť Ministerstva obrany ČR a na ně navazujících složek a institucí);
- ▲ **vztahy s veřejností** (tj. struktury zabezpečující komunikaci AČR s veřejností, s hromadnými sdělovacími prostředky, vydavatelskou a publikační činnost ap.) atd. atd.

Pro určení velikosti mírové struktury armády je možné zvolit v zásadě dva přístupy:

- a) **přizpůsobit velikost mírových počtů armády možnostem státu**, tj. v podstatě velikosti (výši) vojenských výdajů (výdajů pro rezort obrany) vyčleněných ze státního rozpočtu (což se na jedné straně v AČR reálně odehrává, na druhé straně ale současně může znamenat výrazné snížení reálné mírové „odstrašovací“ schopnosti armády, tzn. schopnosti odradit protivníka od myšlenky na agresi vzhledem k značně omezené schopnosti rychle a odpovídajícím způsobem (tj. dostatečně účinně) reagovat na jakoukoli situaci - viz 4.);
- b) **stanovit velikost vojenských výdajů** (výdajů pro rezort obrany) vyčleněných ze státního rozpočtu **v závislosti na potřebách mírové struktury armády**, odvozené od úkolů a požadavků na armádu při eliminaci vojenských rizik ohrožení bezpečnosti státu (v podstatě ideální stav, kterému by se ale realita měla výrazně přibližovat).

*Poznámka: Byť se to může zdát samozřejmé, přesto považuji za nutné zdůraznit, že se jedná především o řešení problému **mírového financování mírové armády**, neboť financování armády ve **válečném stavu (stavu ohrožení)** bude vycházet ze zcela jiných hledisek a kritérií - v takové situaci půjde zcela jednoznačně prostřednictvím zajištění obranyschopnosti armády o zajištění samotné existence státu, a to i za cenu dočasně výrazně zvýšených vojenských výdajů na úkor jiných složek státního rozpočtu (viz např.*

výši vojenských výdajů Československa v třicátých letech v době jeho ohrožení fašistickým Německem).

Je zjevné, že v posledních letech (zejména od roku 1993) nabývá převahy první způsob financování armády, zatímco při důsledné realizaci systému plánování, programování a rozpočtování a v zájmu zajištění odpovídající úrovně obranyschopnosti armády i státu jako celku by měl být uplatňován především druhý způsob.

Důsledky „přízpůsobování“ mírových počtů armády velikosti vojenských výdajů jsou stále aktuálnější a pociťují je všichni příslušníci AČR v současné době „na vlastní kůži“:

- jsou uspokojováni především a v podstatě pouze „nároky“ příslušníků AČR, vyplývající ze zákona (služební příjem, služné, stravné, náklady na ubytování, energie, ošacení ap.);
- je zabezpečován především provoz hotovostních služeb v nezbytném rozsahu, ať již z hlediska zajištění bezpečnosti státu (např. ostraha a ochrana vzdušného prostoru státu) nebo z důvodu udržení provozuschopnosti příslušné techniky (vzdušný průzkum, radiotechnický průzkum ap.) nebo služby (např. řízení letového provozu);
- na minimální úrovni je zabezpečován výcvik příslušníků armády, zejména vojáků základní služby (u jednotek a útvarů) a příslušníků stálého stavu (různými formami vzdělávání ve vojenských školách) při současném výrazném omezování spotřeby výcvikové munice, PHM, proběhu km ap. podobně jako provozu vojenské techniky a výzbroje, často i za cenu „úředního“ (administrativního) prodlužování jejich meziopravních lhůt;
- jsou minimalizovány investiční výdaje do obnovy a modernizace výzbroje a techniky armády i do údržby a výstavby jejích objektů atd., což se projevuje jak neustálým zhoršováním jejich stavu, tak zejména skutečností, že na opětovné uvedení do provozuschopného stavu budou muset být v budoucnosti vynaloženy mnohem větší výdaje než by to bylo nutné nyní;
- projevuje se snaha minimalizovat personální výdaje, tj. dále snižovat počty osob nejen v kategorii vojáků z povolání, ale v poslední době zejména v kategorii občanských zaměstnanců (např. pracovníků vojenských správ budov), a to bez ohledu na skutečnost, že jimi prováděné údržbářské práce bude muset armáda v nepřítomnosti vzdálené budoucnosti zabezpečit dodavatelsky, tzn. výrazně nákladněji (k „účtovaným“ mzdovým nákladům je nutno připočítat provozní náklady a zisk dodavatelské firmy) - obdobná situace nastává např. v případě vyhlašování výběrových řízení a vytváření systémů „centrální dodávky tepla“, „centrálního zásobování potravinami“ ap., v jejichž případě byl také vyhlašován záměr uspořit prostředky armády, ale zatím asi bez skutečně prokázaného efektu (alespoň o žádné takové analýze nevím).

Naopak, v důsledku nepromyšleně prováděných akcí a opatření různými řídicími strukturami rezortu byly nebo jsou neefektivně vynakládány prostředky na řadu opatření redислоkace a reorganizace armády, na nesladěné nákupy výpočetní techniky a zavádění izolovaných informačních systémů, na některá opatření v oblasti logistiky (centrální zásobování potravinami i jinými druhy materiálu, způsob zajišťování oprav techniky, poskytovaných služeb včetně plnění dopravních úkolů civilními dopravci ap.) atd., což tíživou situaci v armádě (včetně následného vztahu části jejích příslušníků k ní) ještě zhoršuje.

Poznámka: Depresivně a demotivačně na příslušníky AČR (tzn. nejen na její velitelský sbor, ale zejména na její řadové příslušníky a jejich prostřednictvím i na občanskou veřejnost) působí situace, kdy na určité činnosti nemají útvary na rozpočtových položkách potřebné částky peněz, ale na jejich náhradu službami organizací z civilního sektoru, přestože jsou několikanásobně dražší, se potřebné a přitom výrazně vyšší částky na jiných rozpočtových položkách téměř vždy naleznou. Například:

- po vyčerpání limitu PHM byl v minulých letech u některých útvarů zastavován provoz vozidel, protože na nákup PHM (např. na kreditní karty) peníze nebyly (!), ale na úhradu taxislužeb na služební cesty a přepravy materiálu byly zajištěny a poskytnuty mnohem vyšší částky z jiných rozpočtových položek u jiných institucí (např. správ vojenské dopravy);
- problematická výhodnost centrálního systému zásobování proviantem pro příslušníky útvarů i AČR jako celku stejně jako snaha o zajišťování centrálního zásobování útvarů teplem atd. Do kategorie neekonomických opatření patří podle mého názoru i přetrvávající snahy o vytvoření „Univerzity obrany“ ze stávajících vysokých vojenských škol, což lze také argumentovat;
- přetrvávající existence rozpočtových položek je v zjevném protikladu se zásadami SPPR a proklamovaným smyslem zpracování kalkulačního listu programového prvku a připomíná „černou díru“ ve vesmíru - existují, ačkoli důvod a smysl jejich existence při souběžné existenci SPPR nejsou asi ani zasvěceným známy (kromě toho, že opodstatňují existenci „referentských“ funkcí na vyšších úrovních řízení - někdo přece musí rozpočtové položky obhospodařovat, tj. plánovat, přidělovat, kontrolovat čerpání, přerozdělovat atd.).

Na druhé straně uplatnění druhého způsobu financování armády (tzn. vynakládání sumy finančních prostředků umožňujících zajistit schopnost armády v optimální míře eliminovat státními orgány, tj. vládou a Parlamentem ČR vymezená možná rizika ohrožení bezpečnosti státu) znamená, že k eliminaci každého rizika je určena nezbytná část organizační struktury armády (v SPPR označována jako „hlavní program“), pro jejíž vytvoření, vybavení a činnost (přípravu, výcvik ap.) jsou plánovitě (tj. i třeba s několikaletou perspektivou) vyčleněny a vyčleňovány k tomu nezbytné finanční prostředky.

Jak by tedy plánování rozpočtových prostředků v návaznosti na jednotlivá rizika a pro jejich eliminaci vytvářenou odpovídající mírovou (i válečnou) strukturu AČR mělo podle názoru autora vypadat, vyjadřuje schéma.

Ze schématu č. 2 snad vyplývá pro pozorného čtenáře řada podstatných skutečností, znázorňujících (vyjadřujících) žádoucí budoucí stav SPPR:

- * každému, státními orgány vymezenému (formulovanému) riziku odpovídá příslušný hlavní program programové struktury SPPR, zahrnující odpovídající část „bojových útvarů a jednotek“ mírové struktury AČR, určených k eliminaci tohoto rizika (včetně příslušné části sil rychlého nasazení);
- * hlavní programy „pokrývají“ rozhodující část mírových (a k případnému plnění bojových úkolů určených) organizačních struktur AČR, tj. zabezpečují jejich existenci, činnost a rozvoj zajištěním k tomuto účelu vyčleněné odpovídající sumy finančních prostředků;

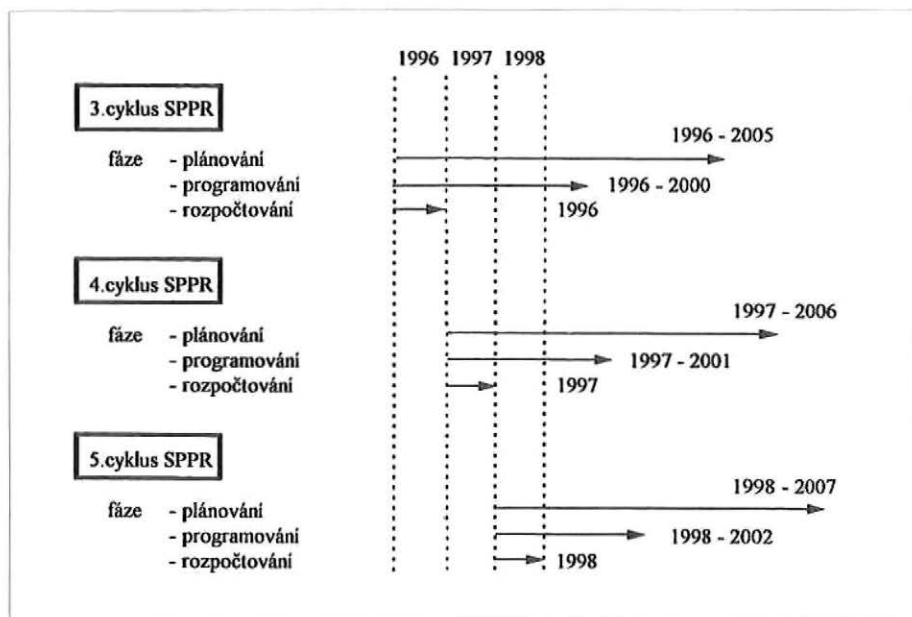

Schéma č. 1

- * části organizační struktury armády, vyčleňované v případě potřeby **pro podporu IZS ČR** (při eliminaci *přítrodních* rizik) nebo Policie ČR (při eliminaci *sociálních* rizik), nejsou financovány zvláštními (tj. k tomu účelu vyčleněnými, dalšími) hlavními programy, ale jsou **součástí** organizační (programové) struktury AČR, a proto jsou „financovány“ hlavními programy určenými pro eliminaci *vojenských* rizik (je tak znemožněno případné „dvojí“ financování těchto částí armády - pouze je nutno „ověřit“ že k tomu to účelu vhodné síly a prostředky jsou součástí mírové struktury AČR, tj. zejména motorizované a jiné podobné, k těmto účelům vhodné jednotky);
- * části mírové struktury AČR, zajišťující (vytvářející) **podmínky pro činnost „k plnění bojových úkolů“** určených „bojových útvarů a jednotek“ (viz první „hvězdička“ *), jsou (měly by být) financovány „vedlejšími“ programy (uvedený pojem zatím SPPR nepoužívá), tzn. programy určenými ne k eliminaci příslušného vojenského rizika, ale **k podpoře (zabezpečení) činnosti AČR** (a jejich bojových součástí) **jako celku**, neboť ne každá činnost (aktivita) některých ze součástí AČR bezprostředně souvisí s eliminací některého z vojenských rizik, a přesto je nutno na tuto činnost vyčleňovat odpovídající finanční prostředky (jak je zřejmé i ze stávající struktury hlavních programů - viz příklady dále v textu).

Z uvedeného by mělo být zřejmé, že systém plánování, programování a rozpočtování je (má být) takovým systémem řízení, který by měl **umožnit dosáhnout vzhledem k státem stanoveným cílům (úkolům) armády co nejlepšího (optimu se blížícího) využití dostupných (armádě přidělených) obranných zdrojů** (lidských, finančních a materiálních).

Členění mírové organizační struktury AČR z hlediska jejího financování v rámci SPPR

Schéma č. 2

Protože není možno pokrýt dostupnými zdroji všechny potřeby rezortu obrany, měl by SPPR umožnit stanovením vhodných měřítek (kritérií), jak uvažované potřeby zabezpečení obrany státu (a zprostředkovaně Armády ČR) zvážit, porovnat, uspořádat dle priorit a na základě toho určit, které potřeby budou disponibilními omezenými zdroji kryty, případně v jakých časových lhůtách, a které ne. Přitom uvedený proces není nikdy ukončen, ale neustále se ve stanovených periodách opakuje, což umožňuje respektovat (vzít v úvahu) měnící se podmínky zabezpečování obrany státu (tzn. především měnící se pravděpodobnost vzniku jednotlivých variant vojenského ohrožení státu).

Vzhledem k složitosti tohoto plánování se členění na tři základní, vzájemně se doplňující a navazující fáze:

- plánování (s plánovací periodou 10 let),
- programování (s plánovací periodou 5 let),
- rozpočtování (s plánovací periodou jednoho roku),

jejichž obsah, účel a vzájemný vztah bude možná předmětem dalšího pokračování článku.

Literatura:

- [1] Ochрана, F.: Stav, perspektivy a systémové cíle SPPR. Vojenské rozhledy č. 2/96.
- [2] Ochрана, F.: Systém plánování, programování a rozpočtování v podmínkách rezortu ministerstva obrany. MO ČR, IMPULS 1993.
- [3] Ochрана, F.: Management obranných zdrojů AČR z pohledu kompatibility se státy NATO. Vojenské rozhledy č. 6/96.
- [4] Scibiorek, Z., Kaczmarek, W.: Možná vize příštího konfliktu. Vojenské rozhledy č. 5/96.
- [5] Ochрана, F.: Základní terminologie systému plánování, programování a rozpočtování. Odbor ekonomických koncepcí a rozpočtu MO, Praha 1995.
- [6] Canin, G.: Materiální zdroje obranného modelu. Vojenské rozhledy č. 3/96.
- [7] Strategická koncepce Aliance. Příručka NATO, Evropské informační středisko Univerzity Karlovy, Praha 1996.

- [8] Olszewski, R.: Vojenské odstrašování. Vojenské rozhledy č. 3/96.
- [9] Bílá kniha o obraně České republiky. Ministerstvo obrany ČR, Praha 1995.
- [10] Svoboda, V.: Nedělejme „vědu“ z vědy! Vojenské rozhledy č. 2/95.
- [11] Sdělení NMO k plánování zdrojů na léta 1996 až 2005. Věstník MO, ročník 1995, částka 14.
- [12] Metodické pokyny pro plánování zdrojů v rezortu MO na léta 1996 až 2005. Věstník MO, ročník 1995, částka 14.
- [13] Sdělení ředitele odboru ekonomických koncepcí a rozpočtu MO k plánování zdrojů v rezortu MO na léta 1997 až 2006. Věstník MO, ročník 1996, částka 6.
- [14] Metodické pokyny pro plánování zdrojů v rezortu MO na léta 1997 až 2006. Věstník MO, ročník 1996, částka 6.
- [15] Metodické pokyny pro programování v rezortu MO na léta 1996 až 2000. Věstník MO, ročník 1995, částka 14.
- [16] Sdělení ředitele odboru ekonomických koncepcí a rozpočtu MO k programování v rezortu MO na léta 1998 až 2002. Věstník MO, ročník 1996, částka 12.
- [17] Ochřana, F.: Základní terminologie systému plánování, programování a rozpočtování. Odbor ekonomických koncepcí a rozpočtu MO ČR, Praha 1995.
- [18] Hoďánek, O.: SPPR na rozcestí. A-report 2005, č. 1/97.
- [19] Koziej, S.: Jaké má Polská armáda operačně strategické úkoly? Vojenské rozhledy č. 5/92.

Rozšiřování NATO neprobíhá v reakci na novou ruskou hrozbu; je motivováno imperativem vytvoření jednotné Evropy – Evropy, která Rusko zahrnuje, nikoli vylučuje. Cílem rozšíření je dát střední a východní Evropě – tedy oblasti, jejíž budoucí stabilita je klíčem ke stabilitě Evropy jako celku – tentýž pocit bezpečí, který se stal běžný v západní Evropě. Rusko potřebuje stabilitu a prosperitu ve střední Evropě o nic méně, než my ostatní.

Madeleine Albrightová, ministryně zahraničních věcí USA, v revue Proglas 3/97.